

Pataki Ferenc fejszámoló művész

Szubotics Mariann interjúja

Pataki Ferenc hosszú-hosszú évtizedeken át kápráztatta el közönségét szikrázó tudásával, melyet izgalmasan, humorral ötvözve adott elő. A most 90 éves, de még mindig életvidám számok művészenek ma is ugyanolyan gyorsan jár az agya, mint fénykorában, mikor műsorával bejárta a fél világot. A fejszámolás professzorával a számára oly kedves szülővárosában Dombóváron beszélgettünk.

- Hogyan lesz valakiből fejszámoló?

- Volt itt egy Ilka áruház, mely az anyámról lett elnevezve. Akkor 1 fillér 125 korona volt és 1 pengő 12500 korona és én pillanatokon belül tudtam számolni pengőről koronára és vissza. Egyszerűen így járt folyton az agyam már 3 évesen. Még a lépéseimet is mindig számolgattam és megszoroztam kettővel, majd hárommal, s így tovább és egyszer csak 4-5 éves koromban már milliókban gondolkodtam. 6 évesen léptem fel először a Lakner bácsi gyermekszínházában. Az egész város tele volt plakáttal, rajta egy kis csodagyermekkel és a Lakner bácsi fogta a kezemet. A nagypapák elhozták a nagyobb gyermekeket és mindig egynek-egynek odaszóltam: „Mondj egy 3 jegyű számot”, erre ő 324-et, míg egy másiknak is, aki 357-et mondott. Mondták szépen: „Na, Ferike mennyi 324-szer 357? Mondtam: „Ha kapok egy fagyaltot, megmondom”. És az ültető nőt kiküldték, hozott is 1 tölcsér fagyaltot, mire én megnyaltam és mondom: 115668. Aztán olyan is volt, hogy mondták a szüleimnek „Te Ilka, vidd el egy ideggógyászhoz ezt a gyereket. Azt mondja: elvittem. És mit mondtak? – Majd kinövi”. (Nevet)

- Úgy tudom, más szakmája is van...

- Hát édes szívecském, mielőtt erről beszélgetünk, elárulom, hogy munkaszolgálatos voltam, zsidó származású. A *numerus clausus* miatt egyetemre nem mehettem, az összes létező rokonom orvos, én is annak készültem. Nem vettek föl az egyetemre, erre föl érettségi után kitanultam a kalapos szakmát. És kifutó is voltam, telefonkönyveket hordtam ki. 10 fillér volt egy telefonkönyv, és azt mondták akkor az anyámnak, „Te Ilka miért engedted meg a fiadnak, hogy ilyen dolgot csináljon”? De anyám büszke volt rám, hogy megálltam a saját lábamon, emellett az artistavizsgát is letettem. Amikor hazajöttem a munkaszolgálatból, újra kellett kezdeni.

A Szent István körúton nyitották meg a Berlin éttermet. Húszan voltunk művészek, akik minden szerdán odamentünk: Rodolfo, Alfonso, Salamon Béla. Egyszer mondták, hogy a Salamon Bélát meg kellene valahogy viccelni: kezembe vettem a telefonkönyvet mondva: „Béla bátyám van egy új produkcióm”. 10 oldalt a telefonkönyvből átlapozok oda-vissza és kívülről fölsorolom a neveket. – Mondja: „ne beszélj!” És majdnem elájult. Átlapoztam kényelmesen 10 oldalt a budapesti telefonkönyvből 171-181 oldalig, majd becsuktam és mondom: „Béla bátyám 171-181 Kovács”, erre elkezdett a botjával körbe kergetni...

Aztán egy másik érdekes eset. Mikor operáltak, nem azon izgultam, hogy túlél-e a műtétet, hanem hogy mi lesz az agyammal. A kórházban az ápolónő azt mondta: „Professzor Úr! Ki ez a félőrült ember? Azt mondta mondjak 2 db 4 jegyű számot, és összeszorozza. Erre a professzor: „Nem örült, Ő a Pataki Feri bácsi!”

- *Később hogy alakult a pályafutása?*

- Én mindenki Pataki Ferikéje voltam kicsi korom óta. Ha elmentem Ceglédre fellépni, legközelebb 2-3 év múlva mehettem csak vissza. Bezzeg egy énekes mindig mehetett, mert ugye mindig mást adott elő. Éreztem: szűk ez az ország. Ekkor egy német menedzser megkeresett és azt kérdezte tőlem, meg tudnám-e 3 hónap alatt tanulni a műsoromat németül. És megtanított erre: „Hölgyeim és uraim, én gyengén tudom az önök nyelvét, de arra kérem meg önöket, hogy velem lassan és tagoltan beszéljenek, és ha még sem érteném meg önöket, akkor szíves elnézésüket kérem”. Ez olyan kedves kis belépő volt, hogy ebbe úgy „beleharapott” a közönség... Mikor kimentem Németországba 3 hónap után már Mercédészem volt. Közben rengeteg szerződéselem volt itthon és külföldön is és nagyon jól megfizettek.

- *Ma hogy telnek a mindennapjai, mit csinál szabadidejében?*

- Minden délután 4 órakor a Bolgár féle műsort meghallgatom, és ebben élem ki magam. Vagy pl. Beethoven, Bach – ezeket hallgatom még. A politika nem érdekel. Kisember pártoló voltam világéletemben. Aki 90.000 Ft-ot visz haza, számlákat fizet, gyerekeket nevel, az hogyan éljen? Felteszem ezt a kérdést magamba, csak magamba, és akkor nagyon szomorú leszek...

Nekünk egyetlen egy kedvencünk van, azt úgy hívják, hogy: Zamárdi. Mi minden évben oda lemegyünk 3 hónapra, ott aztán „kitomboljuk” magunkat. Azt, hogy most itt vagyok, tulajdonképpen a második feleségemnek – aki német származású – is köszönhetem. Én világéletemben pénzt szoktam keresni, de nem tudtam a pénzzel bánni. Mivel feleségem neves tornász volt, tehát a jó értelemben vett keménység megvan benne, van tartása. Én vagyok az elme, ő a praktikus intelligencia. Nagyon szeretjük egymást...

- *Miben látja a hosszú, boldog, egészséges élet titkát?*

- Legyenek nagyon erősek, sportoljanak sokat. Akkor mindent könnyebben kibírnak. Ennél jobbat nem tudok. Azt, hogy túléltem a munkaszolgálatot, hogy 39 kilósan hazajöttem a szovjet hadifogságból és máig jól élek, ezt a tornatanáromnak is köszönhetem, aki nagyon keményen fogott és kiváló tornász lehettem. Látják, én 90 évesen (!) autót vezetek: még most is, ha megyünk rokonokhoz Németországba, végig vezetem azt az 1050 km-t. Miután megoperáltak, az orvosom mondta, nem árt, ha 2-3 havonta megnézetem magamat. Elmentem a Jánosi professzorhoz, aki megvizsgált tetőtől talpig, és ezt mondta: „Olyan jó a szíve, mint egy 20 évesnek”. Mire én: „Professzor úr csak ezt ne mondta volna, mert a feleségem kétségbe fog esni, hogy 100 évig fogok élni”. (Nevet) Erre a professzor: „Menjen csak haza, és szomorítsa el a feleségét!”

(Szubotics Mariann interjúja)

Pataki Ferenc fejszámoló művész

Díjai: Érdemes Művész, (1983).

Köztársasági Érdemrend Kiskeresztje,

Dombóvár díszpolgára, (2004).

Apáczai Csere János-díj (2009).